

CORONA ONDERZOEKSCOMMISSIE - DEEL 17 | DOOR JOCHEN MITSCHKA

Posted on 20. November 2020

Belediging van royalty's of noodzakelijk proces?

Een standpunt van Jochen Mitschka.

We gaan hierbij verder met de verslaggeving van de 9e vergadering van het Corona-comité "De rol van de media" (1) met deel 3, komen later terug op vergaderingen 7 en 8, wanneer de door YouTube geblokkeerde video's weer beschikbaar zijn op andere kanalen.

Na de Duitse journalist en psycholoog Patrick Plaga, die momenteel in Zweden woont, sprak Prof. Michael Meyen, die de situatie van de media in de crisis analyseert vanuit een sociologisch en historisch perspectief. Hier is de voortzetting van zijn hoorzitting.

Prof. Dr. Michael Meyen

Dr. Füllmich vroeg vervolgens wat er zou gebeuren als zou worden bevestigd dat de PCR-tests niets over de huidige infecties aan het licht brengen, en als bijvoorbeeld door een rechtbank zou worden vastgesteld dat de cijfers officieel en door de media voor de demonstratie in Berlijn op 1 augustus volledig fout waren.

Prof. Meyen denkt dat Corona alleen maar zou intensiveren wat al 20 jaar wordt waargenomen. De eerste twijfels zouden zijn ontstaan na de berichten over 11 september. Dan zou het informatiebeleid in de reddingsoperatie voor banken in twijfel zijn getrokken, dan zouden de verslagen over Griekenland en Oekraïne, of de verslagen over Oost-Duitsland, in twijfel zijn getrokken.

Als oud-burger van de DDR wist hij hoe de mensen daar dachten en hoe ontevreden ze waren over de berichten.

Het vertrouwen in het instituut van de massamedia zou sowieso geschokt zijn. Men kon nauwelijks zelfkritiek verwachten, zoals het voorbeeld van de 180°-bocht in het geval van de verplichting om maskers te dragen zou laten zien. Zijn studenten hadden geprobeerd een zelfkritiek van de media te vinden aan de hand van het voorbeeld van de NSU-verslaggeving, maar met uitzondering van individuele gevallen was dat niet gelukt. De media zouden gewoon de berichtgeving veranderen, op een andere wagon springen en doen alsof er niets anders was.

Hij is er zeker van dat dit ook zal gelden voor de rapportage in het geval van Corona. De journalisten oriënteren zich aan officiële bronnen, nemen het over en dat is het.

Dr. Füllmich zei echter dat sommige journalisten zo ver uit het raam zijn gegaan dat ze nauwelijks ongedeed uit de situatie zouden komen. Prof. Meyen antwoordde dat de journalistiek altijd in staat zal zijn om positieve voorbeelden te presenteren, vijgenbladeren, die altijd in staat zijn geweest om de andere mening te vertegenwoordigen. Maar het zal spannend zijn om te zien of dit deze keer in alle gevallen zal werken.

De opkomst van de alternatieve media zou alleen mogelijk zijn geweest omdat de verschillende meningen alleen daar vertegenwoordigd zouden zijn geweest. Maar pas als het Corona-comité in het nieuws zou komen, zou het nodig zijn om het te behandelen. De toonaangevende media bepalen wat de realiteit is. Zolang het comité niet wordt aangevallen, zal het niet worden opgemerkt. Natuurlijk groeit de alternatieve scène en is de strijd om de soevereiniteit van de interpretatie nog niet voorbij, maar de uitkomst is nog steeds volstrekt onzeker.

Prof. Meyen legde uit dat de verslaggeving meestal niet "liegt", maar alleen "verkeerd interpreteert" en dingen weglaat die belangrijk zijn voor het begrip. Daarom zou de journalistiek achterover kunnen leunen, zelfs als het weer zou veranderen en gewoon anders zou rapporteren. Hij verwacht geen grote gevolgen, zelfs niet voor degenen die, zoals Füllmich zei, "met schuim in de mond" zouden hebben betoogd.

Dr. Füllmich ging ervan uit dat het voor journalisten niet zo gemakkelijk zou zijn om zich uit bepaalde belangrijke kwesties te praten. Prof. Meyen antwoordde dat deze journalisten altijd zullen kunnen verwijzen naar de "officiële bronnen". Hij ziet ook maatschappelijke problemen in het feit dat journalisten die plotseling zo dicht bij de macht staan, beginnen te twijfelen aan de officiële cijfers of bronnen. Omdat nabijheid een voorrecht is dat ze hebben, en ze zullen alles doen om dat voorrecht te behouden.

Vervolgens wees hij op het feit dat de mensen in de DDR vaak in de staat geloofden, maar hoe snel dat geloof toen ineens stortte. Mensen met deze ervaringen zouden het waarschijnlijk gemakkelijker vinden om te twijfelen aan officiële bronnen, zelfs vandaag de dag. Maar als je in dit leven gesocialiseerd bent en

omdat alles goed gaat, heb je geen reden om iets te veranderen, zul je ten koste van alles de twijfel vermijden.

Prof. Meyen legde uit dat er een onderzoeksproject loopt over hoe de normale mediaconsument zich de organisatie van de media voorstelt. En dat dit model waarschijnlijk fundamenteel zal afwijken van de manier waarop mediadeskundigen en politici het zich voorstellen.

Mevrouw Fischer vreesde dat er steeds meer informatiebubbels zouden ontstaan, waarbij de mensen zich enerzijds in de toonaangevende media en anderzijds in de "alternatieve" media zouden informeren, zodat de verdeling van de samenleving steeds groter zou worden.

Prof. Meyer wees er vervolgens op dat journalisten ook afhankelijk zijn van een maatschappelijke verklaring van de realiteit. En aangezien er genoeg voorbeelden zijn van wat er gebeurt met mensen als politieagenten, sporters of wetenschappers die uit het conformisme breken en dan vrezen voor hun levensonderhoud, zijn er helaas niet veel die durven uit te breken. En men zou zich kunnen voorstellen dat journalisten zonder deze maatschappelijke inbreng ook moeite hebben om een tegenpositie in te nemen ten opzichte van het officiële verhaal, of om deze positie de ruimte te geven.

Dr. Füllmich stelde vervolgens de resultaten van het officiële opinieonderzoek ter discussie en noemde als voorbeeld de totale mislukking vóór de verkiezing van Trump in de VS. Prof. Meyer bevestigde dat ook het empirisch sociaal onderzoek in crisis verkeert. Aan de ene kant zouden mensen die de instellingen niet meer vertrouwen, gewoon niet meer meedoen. Anderzijds zou men de resultaten kunnen beïnvloeden door de vragen te formuleren. Bovendien zouden de media de resultaten nog steeds interpreteren.

Prof. Meyer legde vervolgens uit dat het klankbord, de proeftuin voor de politiek, die wordt gecreëerd door het "kleine publiek", d.w.z. door het samenkomen van mensen die zichzelf verbaal en niet-verbaal signaleren, zoals zij denken, drastisch zou zijn beperkt door de verplichting om maskers te dragen. "Ik pik geen dingen meer op, ik hoor niemand meer praten." De publieke sfeer, dat wil zeggen de ruimte die verondersteld werd te bemiddelen tussen burgers en politiek, zou nagenoeg worden afgeschaft door de verplichting om maskers te dragen. Het dragen van een masker zou verhinderen dat burgers met elkaar

kunnen communiceren. Natuurlijk zou men ideeën kunnen uitwisselen met vrienden en kennissen, maar die bevinden zich natuurlijk in vergelijkbare situaties en meningen. Doorslaggevend zou zijn dat de toevallige communicatie met vreemden wordt geëlimineerd.

Dr. Füllmich wees erop dat niet alleen in Nederland, maar ook in China, elke burger zelfs een rechtszaak kan aanklikken en vanuit huis kan bekijken. Hij riep op tot een discussie over de vraag of dergelijke overdrachten en opslag niet nuttig zouden zijn voor het creëren van transparantie en het disciplineren van de betrokkenen in het proces.

Dr. Wodarg wees erop dat "de camera" al in het Parlement was geïnstalleerd en dat de burgers toegang hadden tot alle discussies. Maar dit zou alleen een groot podium voor presentaties creëren. De eigenlijke besluiten zouden in de commissies worden genomen en de wijze waarop de besluiten daar worden genomen, zou niet worden vastgelegd. De camera in het Parlement zou een alibi zijn voor "publiciteit", terwijl de belangrijke beslissingen backstage zouden worden verschoven.

Prof. Meyen zei dat men als politicus de legitimiteit van het eigen handelen via de media wil verkrijgen, omdat politici afhankelijk zijn van het verkrijgen van de acceptatie van de kiezers. Markus Söder zou zich als vrijwilliger hebben aangemeld bij de Bayerische Rundfunk, hij wist wat journalisten tekeer gingen en het was geen toeval dat hij zo'n dominante figuur werd in de crisis. Hij zou de claviatuur van het mediasysteem beter onder de knie hebben dan zijn concurrenten.

Mevrouw Fischer verwees naar een studie van de Universiteit van Erfurt. Dit zou zelfs aanbevelingen voor "verhalen" hebben opgeleverd, die werden aanbevolen om de afbrokkelende acceptatie van de overheidsmaatregelen bij de bevolking weer te vergroten. Prof. Meyer bracht de term "samenzwering van verantwoordelijkheid" opnieuw ter sprake. Hij beschrijft dat wetenschappers en journalisten zich verantwoordelijk voelen om de maatregelen van de overheid te ondersteunen. Zij zijn van mening dat zij hiervoor verantwoordelijk zijn vanwege hun opleiding en hun rol in de samenleving.

Daardoor zouden wetenschappers niet langer alleen maar analyseren en journalisten zouden niet langer alleen maar verslag uitbrengen, maar ze zouden een partij van mening worden.

Bovendien zei Prof. Meyer na een vraag van Dr. Füllmich dat de nabijheid van de media tot de politiek natuurlijk een groot probleem zou zijn. Want alleen op afstand kon een redelijk objectieve rapportage worden geformuleerd. De politiek zou ook de nabijheid "kopen" door middel van exclusief nieuws. Men "voedt" bepaalde journalisten met nieuws dat anderen gewoonweg niet hebben, en men kan dus goodwill "kopen" voor het volgende geval waarin men zich niet zo goed geplaatst voelt.

Professor Johannes Ludwig

Een nieuwkomer op de hoorzitting was de communicatiewetenschapper Johannes Ludwig, die zich met name bezighoudt met de verbindingen tussen de media, zoals mevrouw Fischer opmerkte. Hij legde toen uit dat de media vooral op twee benen zouden staan. Het zou de vraag zijn hoe groot de vrijheid van onderzoek is. In een internationale vergelijking zou Duitsland daar zeer goed geplaatst zijn. De tweede etappe zou de economische basis vormen. De vraag is hoe de media gefinancierd zouden worden om de kosten van het onderzoek te dekken.

Om historische redenen zijn er "rijke" media, zoals Spiegel, zei hij. Wat betreft de financiële eisen zou Spiegel in theorie alle mogelijkheden hebben om onderzoek te doen. Maar je moet altijd twee niveaus uit elkaar houden. Enerzijds de systemen, hoe ze zichzelf definiëren, welk zelfbeeld ze hebben. Aan de andere kant, het niveau van de acteurs.

In het geval van de systemen is er de WCC en de particuliere televisie. De particulieren worden gefinancierd door middel van reclame, dus ze moeten enorm veel aandacht besteden aan hun "klanten". Met de WCC zou het ingewikkelder zijn, en zeker niet transparant. De radioraden, die een afspiegeling moeten zijn van de bevolking, zijn in principe slechts vertegenwoordigers van de politiek, de kerken en andere instellingen, en dit wordt bepaald door hun leiding. Maar het zou niet echt een dwarsdoorsnede van de bevolking zijn.

In de drukkerijsector zouden er nog steeds ongeveer 300 verschillende "titels" zijn. Maar ze zouden ofwel worden gegroepeerd in grote economische verenigingen, of in de tussentijd zouden de meeste van hen worden voorzien van "centrale redactiekantoren". Dan zijn er nog de nationale media zoals Süddeutsche, of

Welt, FAZ enz. Ze zouden een andere claim hebben.

Supraregionale media zouden bijvoorbeeld eerder schrijven over corruptie in de omgeving van regionale kranten dan regionale kranten, die een zekere nabijheid en informatieafhankelijkheid van regionale staatsinstellingen zouden hebben. Maar zelfs als dat het geval zou zijn, zouden er ongeveer 60 berichten per jaar zijn die zouden meedingen naar een dagelijkse persprijs. Hij zou deze verhalen 15 jaar lang met zijn leerlingen hebben doorgenomen. En hij moest de mening tegenspreken dat de lokale pers geen onderzoek meer zou doen. Er waren zelfs verhalen die een nogal grote reactie zouden uitlokken en de Republiek zouden doen "schudden".

Als voorbeeld noemde hij de kwestie van seksueel misbruik van kinderen. De Berliner Morgenpost had voor het eerst gebeurtenissen opgepakt die toen steeds grotere golven zouden hebben gemaakt.

In de lokale media zou het gebruikelijk zijn dat journalisten in hun vrije tijd onderzoek doen, omdat ze wisten dat ze alleen het hoofd van de redactie konden overtuigen om een rapport met feiten te laten maken.

Het grote mysterie is nu ook voor hem waarom, in het geval van Corona, niemand beslissende vragen zou stellen. Hij kwam erachter dat in Duitsland elke dag ongeveer 2600 mensen zouden sterven. Dit zou gevolgen hebben voor ongeveer 600 mensen die aan kanker sterven, terwijl sinds maart in totaal ongeveer 70 mensen als Corona-doden zouden worden geteld. Wat iets meer zou zijn dan de normale griep, waar men kan rekenen op 60 doden. Maar geen enkel medium meldt deze discrepantie van 600 kankersterfgevallen per dag en 70 coronadoden sinds maart.

Als twee Airbus in botsing zouden komen en 600 mensen zouden sterven, zou dat het enige media-evenement zijn voor alle media. Waarom is het zo, vroeg hij zich af, waarom bepaalde dingen als "normaal" worden beschouwd, net als de griepsterfte gedurende vele jaren, maar dan heeft iedereen het ineens over Corona.

Het zou waarschijnlijk de toonaangevende media zijn die er een gigantische invloed op zouden hebben.

Helaas vraagt niemand in de officiële media zich hardop af hoe de bestaande vrije ruimtes beter zichtbaar kunnen worden gemaakt. De vrije ruimtes worden waarschijnlijk niet gebruikt omdat in de meeste gevallen de rapporten die de vrije ruimtes gebruiken gewoon verdwijnen.

Er zouden structurele onevenwichtigheden zijn die ertoe zouden leiden dat bepaalde onderwerpen gewoon ten onder gaan, en dat aan de andere kant bepaalde onderwerpen onze perceptie en ons leven bepalen. De toonaangevende media zouden om verschillende redenen de toon zetten en iedereen zou er achteraan rennen. In plaats van op zoek te gaan naar problemen, zouden journalisten zich concentreren op het rapporteren van waar anderen mee bezig zijn, uit angst dat hun rapport anders gewoon "ten onder zou gaan".

"Hoe kunnen we ervoor zorgen dat journalisten die in bepaalde systemen werken zo'n vrijheid hebben (...) en dat dit dan ook door de media wordt gepercipieerd?"

Hij voegde eraan toe dat op dit moment de perceptiefouten van de media gewoon via de media aan het publiek worden doorgegeven. Desgevraagd legde hij uit dat niemand nog kon antwoorden waarom de coronaberichtgeving de hele mediawereld domineert en waarom andere onderwerpen verdwijnen. Het zou echter niet nieuw zijn dat er bepaalde hypes worden gecreëerd, die spiralen rapporteren waar iedereen op zou zitten. Zoals in de WCC, waar de spiegel op maandag zou worden geopend om te bepalen waarover gerapporteerd moet worden.

Er zou een soort van druk zijn om zich te hechten aan zaken. De New York Times, met 1500 journalisten, was na 9/11 op de hype gesprongen dat het tijd was om oorlog te voeren met Afghanistan, en het zou twee jaar hebben geduurd voor de NYT zelf om te beseffen dat het op een mechanisme zat dat het niet van tevoren had herkend, totdat het zich realiseerde dat het zich had laten overweldigen door een algemene stemming in plaats van zijn werk te doen en onderzoek te doen.

Als verder voorbeeld noemde hij de berichtgeving over de Vietnamoorlog in Duitsland. In het geval van Corona zijn er op dit moment te weinig mensen die kritische vragen zouden stellen. Deze zouden vrijwel uitsluitend plaatsvinden buiten de officiële media om, in YouTube-kanalen, sociale media of weinig bekende

websites. Deze zouden geen bereik hebben, en de mensen zouden vasthouden aan de mainstream media omdat ze het gevoel hebben dat ze iets missen. En dat zou een structurele fout zijn in het Duitse mediasysteem.

Maar Dr. Füllmich noemde toen de namen van de wetenschappers en deskundigen die al vroeg "ondergedoken" zouden zijn, maar zonder dat de media zich daar serieus mee bezig hielden. En niemand in de media had iets gedaan toen Dr. Wodarg opzettelijk werd belasterd.

In reactie daarop zei Prof. Ludwig dat men moet kijken naar de acteurs en de structuren waarin zij leven. Hij legde de preciaire arbeidscontracten uit. Velen durven hun gedachten niet op papier te zetten omdat ze vrezen voor hun economische en sociale bestaan, legde hij uit. Dit geldt natuurlijk alleen voor degenen die de tijd en de middelen hebben, in de eerste plaats journalisten in de WCC. Maar er zijn de volkomen ondoorzichtige mechanismen van afhankelijkheid waar bijna niemand het over heeft, wat zou leiden tot conformisme.

Prof. Ludwig merkte op dat de publieke omroep eigenlijk ideaal uitgerust zou zijn om onderzoeksjournalistiek te bedrijven vanwege de financiële middelen en de onderzoeksmogelijkheden. Maar alleen in theorie.

Vervolgens sprak hij over de structuren en afhankelijkheden, de indirecte invloeden. Maar toen legde hij ook uit dat grotere producties in de WCC ook een relatief lange doorlooptijd zouden hebben. Men zou rekening moeten houden met minstens een jaar. Als u naar Monitor of Panorama zou kijken, zou u vooral korte rapporten van 6-8 minuten zien. Als je direct in dienst bent, zoals in de publieke sector, en dus vrijwel niet te beëindigen, dan zouden deze journalisten tegen de stroom in kunnen zwemmen en vraagtekens kunnen zetten bij de verhalen. Maar ze zouden het gewoon niet doen, want het zou makkelijker zijn, handiger, niet om de aandacht te trekken.

Aan de andere kant zouden er veel freelance journalisten zijn die onder grote moeilijkheden de juiste vragen proberen te stellen, soms met het risico van hun economisch bestaan. In feite zouden zij in de WCC moeten werken in plaats van degenen die hun baan als een gemakkelijke bescherming zien en al een

ambtenarenmentaliteit hebben. Maar dit zou waarschijnlijk niet worden gerealiseerd zonder een grotere zeggenschap van de mediaconsumenten, van de burgers die door de media worden getroffen, ooit.

Maar zo'n ontwikkeling zou niet te voorzien zijn. De gewone mensen voor wie de media bestemd zijn, zouden niet genoeg nadenken over de werking van de media. En ze zouden ook niet bereid zijn te betalen wat zo'n journalistiek kost als een uitgave. Hoewel iedereen weet hoe duur de productielijnen van autofabrieken moeten zijn, heeft bijna niemand een idee van de economische omstandigheden van de media, omdat ze dit nooit echt zouden hebben gecommuniceerd. Der Spiegel, zo meldde hij, berekende ooit dat het afzien van reclame de kosten van een uitgave zou verhogen van vijf euro naar elf tot twaalf euro.

Op de vraag van Dr. Füllmich in hoeverre financiële bijdragen, zoals die van de Gates Foundation aan de media, de berichtgeving beïnvloeden, antwoordde Prof. Ludwig dat men alleen wist wat er officieel werd aangekondigd. De bedragen die bekend werden, zouden relatief klein zijn. Hij vermeldde toen dat een blogmedium Spiegel had gevraagd naar de betalingen van de Gates Foundation in het kader van een onderzoeksproject. Der Spiegel gaf toen toe dat hij samen met de Gates Foundation een project deed. Ook al was het bedrag klein, het betekende dat men op een vriendelijk niveau met de donor moest communiceren.

"Als je twijfelt, zelfs als je het niet aan jezelf toegeeft, betekent het ook dat je altijd ergens afhankelijk bent."

Dr. Füllmich vroeg of de combinatie van te dichtbij zijn en dan financiële connecties een groot probleem was voor de media. Professor Ludwig bevestigde dit en legde de formele nabijheid en de gevaarlijke informele nabijheid uit. Rechters geven lezingen, je hebt een biertje, dit zijn natuurlijk niet noodzakelijkerwijs de dingen die zulke wederzijdse afhankelijkheden kunnen construeren.

Vooruitzichten

In de volgende samenvatting bespreken we verder waarom de media in de Corona-crisis zichzelf zien als verdedigers van het overheidsbeleid, en sluiten we het interview van Prof. Ludwig af.

Bronnen:

(1) <https://youtu.be/Q11xjqRwWhk>

+++

Met dank aan de auteur voor het recht om te publiceren.

+++

Foto bron: OvalMedia

+++

KenFM streeft naar een breed spectrum aan meningen. Opiniëartikelen en gastbijdragen hoeven niet de mening van de redactie te weerspiegelen.

+++

Vind je ons programma leuk? Informatie over verdere ondersteuningsmogelijkheden vindt u hier:

<https://kenfm.de/support/kenfm-unterstuetzen/>

+++

Nu kunt u ons ook ondersteunen met Bitcoins.

BitCoin-adres: 18FpEnH1Dh83GXXGpRNqSoW5TL1z1PZgZK